



Інститут обдарованої  
дитини  
НАПН України

СИЛАБУС  
навчальної дисципліни

«Методологія і технології педагогічного  
дослідження»

<b>Рівень вищої освіти</b>	третій (освітньо-науковий)
<b>Спеціальність</b>	011 «Освітні, педагогічні науки»
<b>Спеціалізація / освітньо-наукова програма</b>	«Освіта та розвиток обдарованої особистості»
<b>Компонент освітньо-наукової програми</b>	Нормативна навчальна дисципліна
<b>Курс/Семестр</b>	2 курс / 3 семестр
<b>Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин</b>	3 ЄКТС /90 год.
<b>Вид занять</b>	Лекційні, семінарські
<b>Мова викладання</b>	українська
<b>Форми поточного та підсумкового контролю</b>	Оцінювання ІНДЗ, тестовий контроль успішності аспірантів, залік, іспит
<b>Викладач</b>	Мадзігон Василь Миколайович, доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих E-mail: vmadzigon@iod.gov.ua
<b>Консультації</b>	здійснюються за запитом здобувачів
<b>Анотація дисципліни</b>	Навчальною програмою дисципліни «Методологія і технології педагогічного дослідження» передбачається ознайомлення аспірантів з методологією педагогічного дослідження, принципами педагогічного дослідження, основними вимогами до проведення педагогічних досліджень, логікою педагогічного дослідження та методами педагогічного дослідження.
<b>Мета викладання дисципліни</b>	<b>Мета вивчення дисципліни:</b> Засвоєння аспірантами систематизованої інформації про історію розвитку науки, методологію, методику та технології організації проведення наукових-педагогічних досліджень. Спрямування аспірантів як майбутніх науковців до поглиблення своїх знань, прагнення подальшого інтелектуального розвитку та самовдосконалення.
<b>Очікувані результати навчання</b>	У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен <b>знати:</b> сутність методологічних принципів наукового пізнання; методологічних підходів до вивчення педагогічних явищ; методів і прийомів дослідження освітніх проблем; технологій дослідження типових освітніх проблем; математичного апарату

	<p>статистичного опрацювання емпіричних даних; технологій побудови раціональних та оптимальних експериментальних науково-педагогічних програм дослідження; логічного базису узагальнення та інтерпретації одержаних результатів;</p> <p><b>вміти:</b> обґрунтовувати наукову проблему; будувати науковий апарат запланованого дослідження; вибирати адекватні методи розв'язування наукової задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення; розробляти методiku виконуваного дослідження; оцінювати доцільність та можливість застосування нових методів і технологій в обраній галузі науки; моделювати системи (явища) та їх елементи з урахуванням усіх аспектів поставленої задачі; застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін під час розв'язування задач та проведення досліджень; поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів; брати участь у науковій дискусії; добирати інформаційні джерела у процесі наукового дослідження.</p>			
<b>Набуті компетентності</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>–здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;</li> <li>–здатність аналітично мислити;</li> <li>–здатність синтетично мислити;</li> <li>–здатність критично мислити;</li> <li>–здатність приймати обґрунтовані рішення;</li> <li>–здатність працювати в команді;</li> <li>–прагнення до особистісного самовдосконалення.</li> </ul>			
<b>Структура навчальної дисципліни</b>	<b>Назви тем</b>	<b>Кількість годин</b>		
<b>усього</b>		<b>усього</b>		
	<b>лекції</b>	<b>семінарські</b>	<b>самостійна робота</b>	
Тема 1. Методологія педагогічного дослідження	18	4	2	12
Тема 2. Принципи педагогічного дослідження	18	6	-	12
Тема 3. Основні вимоги до проведення педагогічних досліджень	18	4	2	12
Тема 4. Логіка педагогічного дослідження	16	4	-	12
Тема 5. Методи наукового педагогічного дослідження	20	6	2	12
<b>Всього годин</b>	<b>90</b>	<b>24</b>	<b>6</b>	<b>60</b>

<p><b>Зміст навчальної дисципліни</b></p>	<p><b>Тема 1. Методологія педагогічного дослідження.</b> Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. Мета та техніка наукових досліджень.</p> <p><b>Тема 2. Принципи педагогічного дослідження.</b> Головні положення, що визначають підходи і методику здобуття емпіричних наукових фактів та їх аналіз. Принцип цілісного вивчення педагогічного явища чи процесу. Принцип комплексного використання методів дослідження. Принцип об'єктивності. Принцип педагогічної ефективності. Принцип розвитку. Принцип детермінізму. Принцип активної діяльності.</p> <p><b>Тема 3. Основні вимоги до педагогічного дослідження.</b> Основні вимоги до організації експерименту та його процедури. Головні етапи в проведення експерименту. Контрольні і експериментальні групи. Засоби вимірювання в експерименті. Перевірка обґрунтованості висновків.</p> <p><b>Тема 4. Логіка педагогічного дослідження.</b> Алгоритм розробки програми дослідження. Послідовність поставлених задач в залежності від основної мети дослідження. Логічна структура використання засобів дослідження.</p> <p><b>Тема 5. Методи наукового педагогічного дослідження.</b> Класифікація методів дослідження. Методи емпіричних досліджень. Методи досліджень на теоретичному рівні. Математичні та статистичні методи.</p>
<p><b>Контроль і оцінювання результатів навчання</b></p>	<p><b>Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання</b>  Основними принципами оцінювання результатів опанування навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– об'єктивності (оцінка має відповідати істинній якості та кількості засвоєних знань, компетентностей і результатів навчання);</li> <li>– прозорості (максимальній ясності та відкритості процедури, критеріїв і шкал оцінювання результатів навчання);</li> <li>– систематичності (перевірка якості опанування навчальної дисципліни здійснюється систематично, за кожною темою);</li> <li>– дієвості (корекція та вдосконалення, за потреби, компетентностей і результатів навчання відповідно до вимог освітньо-наукової програми);</li> <li>– індивідуального підходу (об'єктивна і справедлива оцінка відповідно до зусиль, затрачених здобувачем PhD, дотриманням ним вимог академічної доброчесності та реальних результатів навчання);</li> <li>– педагогічного оптимізму (зорієнтованість оцінювання на пошук особистісних ресурсів здобувача PhD у контексті успішного опанування навчальної дисципліни, стимулювання нових досягнень у навчальній роботі) тощо.</li> </ul>

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача PhD при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення в практиці професійної діяльності під час розв’язання індивідуально-дослідницьких завдань, здійснювати аналіз ситуацій педагогічної взаємодії з метою її вдосконалення та корекції.

Оцінювання результатів навчання аспірантів у формі заліку здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
01-34	F	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни
Іспит		незадовільно – задовільно – добре - відмінно

#### **Політика навчальної дисципліни**

#### **Політика щодо академічної доброчесності**

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу; посилаються на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки.

Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.

#### **Політика щодо відвідування занять**

Відвідування лекцій та семінарських занять з курсу є обов’язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв’язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформулювати систему знань та ґрунтовно підготуватись до заліку та іспиту.

За об’єктивних причин (хвороба, стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із викладачем навчальної дисципліни).

	<p><b>Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання</b>  Відтермінування здачі завдань самостійної роботи (презентація, реферат, есе), у випадках вагової причини, може бути дозволене за умови надання необхідної документації.  Відтермінування складання заліку та іспиту у випадку вагомих причин та їх документального підтвердження може бути дозволене за умови погодження у науково-організаційному відділі Інституту.  Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів здобувачів освіти із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю здобувача освіти залишається вчасне надання таких документів.</p> <p><b>Політика щодо правил поведінки на заняттях</b>  Аспіранти беруть активну участь у всіх видах діяльності на заняттях, виконують навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми, активно включаються і за потреби ініціюють спільну (групову роботу) під час семінарських занять. Спілкування учасників освітнього процесу відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємодопомоги, толерантності та взаємної поваги.</p>
<p><b>Інформаційне забезпечення</b></p>	<p><b>Рекомендована література:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сисоева С.О. Методологія науково-педагогічного дослідження. Підручник для магістрів / С.О.Сисоева, Т.Є. Кристапчук. – Рівне: Волинські обереги. 2013. – 360 с.</li> <li>2. Гречихин В.Г. Лекции по методике и технике социологических исследований. – М.,1988.</li> <li>3. Скалкова Я.И. др. Методология и методы педагогического исследования. – М. : Педагогика,1989. – 224 с.</li> <li>4. Мадзігон В.М. Технології дослідження освітніх проблем : посібник / В.М. Мадзігон, І.С. Волощук. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 370 с.</li> <li>5. Введение в научные исследование по педагогике. – М. : Просвещение 1988. – 239с.</li> <li>6. Основы научных исследований /В.И.Крутов и др. – Выш.шк. 1989. – 400с.</li> <li>7. Білуха М.П. Основы научных исследований. Підручник. – К.;Вища шк.,1997. – 271с.</li> <li>8. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогических исследований. – М. : 1971.</li> <li>9. Методологические проблемы развития педагогической науки. / П.Р.Атутов и др. – М.,1985.</li> <li>10. Загвязинский В.И. Методология и методика дидактических исследований. – М.,1982.</li> <li>11. Чкалов О.Н. Основы научных исследований. – М., 1978.</li> </ol> <p><b>Додаткова література:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. – Вінниця: ТОВ Вінниця , 2008. – 278 с.</li> <li>2. Коханко О.М. Основы научно-педагогического</li> </ol>

	<p>дослідження. Навчальний посібник. – Хмельницький: ХНУ,2005. – 254 с.</p> <p>3. Сидякин В.Г. и др. Основы научных исследований. – К. : Вища школа. 1987. – 197 с.</p> <p>4. Федорова Н.Ф. Науково-методичне забезпечення педагогічних інновацій у навчально-виховному процесі при навчанні обдарованих : навчально-методичний посібник. – К.: Інститут обдарованої дитини,2011. – 122с.</p>
--	---